

PRIPRAVA NAČRTOV UPRAVLJANJA VODA ZA VODNI OBMOČJI DONAVE IN JADRANSKEGA MORJA 2015 - 2021

Upravljanje z vodami - pravni okvir

- Direktive EU: Vodna direktiva (Direktiva 2000/60/ES), Poplavna direktiva (2007/60/ES), Okvirna direktiva o Strategiji morij (2008/56/ES), Direktiva o podzemnih vodah (2006/118/ES), Direktiva o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike, Kopalna direktiva, Nitratna direktiva, Direktiva o čiščenju KOV, Direktiva o pitni vodi, Kopalna direktiva, Habitatna direktiva, Ptičja direktiva...
- Zakon o vodah (ZV-1) (Uradni list RS, št. [67/02](#), [2/04](#) – ZZdrl-A, [41/04](#) – ZVO-1, [57/08](#), [57/12](#), [100/13](#) in [40/14](#))
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. [39/06](#) – uradno prečiščeno besedilo, [49/06](#) – ZMetD, [66/06](#) – odl. US, [33/07](#) – ZPNačrt, [57/08](#) – ZFO-1A, [70/08](#), [108/09](#), [108/09](#) – ZPNačrt-A, [48/12](#), [57/12](#) in [92/13](#))
- Nacionalni program varstva okolja (NPVO) (Uradni list RS, št. 83/99 in 41/04 – ZVO-1)
- Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012 (ReNPVO) (Uradni list RS, št. 2/06)
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. [76/04](#) in [33/07](#) – ZPNačrt
- Strategija razvoja Slovenije (SRS), Vlada RS sprejela dne 23. 6. 2005
- Uredba o načrtu upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. [61/11](#) in [49/12](#)) – NUV I
- ...

Integracija politik

Vir: Vodni dnevi 2014 - dr. Darja Stanič Racman

Cilji in načela upravljanja z vodami - Zakon o vodah (ZV-1)

Cilji upravljanja z vodami ter vodnimi in priobalnimi zemljišči so:

- doseganje dobrega stanja voda in drugih, z vodami povezanih ekosistemov,
- zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda,
- ohranjanje in uravnavanje vodnih količin in spodbujanje trajnostne rabe voda, ki omogoča različne vrste rabe voda ob upoštevanju dolgoročnega varstva razpoložljivih vodnih virov in njihove kakovosti.

(Pri opredelitvi ciljev upravljanja z vodami in z njimi povezanih programih ukrepov se upoštevajo vplivi podnebnih sprememb.)

Ob upoštevanju temeljnih načel varstva okolja, upravljanje z vodami ter z vodnimi in priobalnimi zemljišči temelji na:

1. načelu celovitosti, ki upošteva naravne procese in dinamiko voda ter medsebojno povezanost in soodvisnost vodnih in obvodnih ekosistemov na območju povodja,
2. načelu dolgoročnega varstva kakovosti in smotrne rabe razpoložljivih vodnih virov,
3. načelu zagotavljanja varnosti pred škodljivim delovanjem voda, ki izhaja iz potreb po varnosti prebivalstva in njihovega premoženja, ob upoštevanju delovanja naravnih procesov,
4. načelu povrnitve stroškov, povezanih z obremenjevanjem voda,
5. načelu sodelovanja javnosti, ki omogoča sodelovanje javnosti pri sprejemanju načrtov upravljanja z vodami,
6. načelu upoštevanja najboljših razpoložljivih tehnik in novih dognanj znanosti o naravnih zakonitosti.

Upravljanje z vodami v RS

- Sodobno upravljanje z vodami zahteva celosten pristop, ki združuje varstvo, urejanje in rabo vode, ne glede na notranje administrativne in državne meje.
- ZV-1 in Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja 2005–2012 (v nadaljevanju: resolucija) določata obveznost priprave nacionalnega programa upravljanja z vodami in podrobnejših načrtov upravljanja voda kot ključnih instrumentov celostnega pristopa k upravljanju z vodami.
- Nacionalni program upravljanja z vodami je bil pripravljen in sprejet januarja 2006 kot sestavni del resolucije. Vsebuje oceno stanja na področju upravljanja z vodami, cilje in usmeritve za upravljanje z vodami, varstvo vode, rabo voda in urejanje voda ter usmeritve za izvajanje mednarodnih pogodb, ki se nanašajo na upravljanje z vodami,
- V skladu z določili vodne direktive in ZV-1 ter v skladu z opredelitvami iz nacionalnega programa upravljanja z vodami je pogoj učinkovitega upravljanja z vodami njena trajnostna raba, na podlagi dolgoročno opredeljenih kriterijev in ciljev rabe ter prioritete.
- Za izvedbo nacionalnega programa upravljanja z vodami in v skladu z vodno direktivo mora RS pripraviti Načrte upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (NUV I za obdobje 2009—2015, NUV II za obdobje 2015-2021, NUV III za obdobje 2021-2027). Trenutno je v pripravi NUV II, ki mora biti sprejet do 22.12.2015.

Strategija upravljanja z vodami

- Sodobno upravljanje z vodami zahteva celosten pristop, ki združuje varstvo, urejanje in rabo vode, ne glede na notranje administrativne in državne meje. Potrebno je zagotoviti trajnostno rabe obnovljivih naravnih virov za kakovostni razvoj (ureditve za zmanjšanje poplavne ogroženosti in izboljšanje kakovosti vodnega in obvodnega prostora, oskrbe s kakovostno pitno vodo)
- Uveljavitev trajnostnega upravljanja s povodij, porečji in obalo (Načrti upravljanja s porečji), ki pa so izvedljivi le v partnerskem sodelovanju med javnostjo, lokalnimi skupnostmi, imetniki vodnih pravic ter državo in med državami (mednarodna povodja). Zagotoviti celovito in dolgoročno načrtovanje urejanja voda, vpeljati sodobno upravljanje vodnega in obvodnega prostora, ki temelji na celovitem proučevanju in trajnostnem obravnavanju porečij ali povodij.
- Cilj je doseganje dobrega stanja voda, zmanjševanja škodljivega delovanja voda, varstva narave ter drugih okoljskih, družbenih in gospodarskih dejavnikov, ki jih je treba proučiti za trajnostno usmerjene odločitve,
- Vzpostavitev sistema upravljanja z vodami na način, ki bo omogoča integralno upravljanje z vodami v Sloveniji, tako da izkoristimo vodni potencial Slovenije kot razvojno priložnost in ne kot oviro v prostoru ter ne kot grožnjo za zdravje in premoženje njenih prebivalcev.
- Vzpostavitev učinkovitega medsektorskega sodelovanja in povezovanja (kmetijstvo, energetika, turizem, industrija,...) in aktivno vključevanjem deležnikov z vseh ravni v celotnem procesu. Vzpostavitev sistema za aktivno izvedbo in sodelovanje deležnikov pri oblikovanju načrtov.
- Razvoj ustreznih metod in informacijskih orodij za podporo celovitemu upravljanju vodnega in obvodnega prostora na lokalni, regionalni, nacionalni in meddržavni ravni (celovitih multikriterijskih analiz trajnostne rabe voda porečij in povodij).
- Ustrezno organiziranje in kadrovska struktura na nacionalni, regionalni in lokalni ravni na eni strani (organiziranost mora temeljiti na porečjih kot osnovni enoti upravljanja z vodami) ter mora zagotavljati pogoje za učinkovito izvajanje javnih služb, učinkovito izvajanje investicij ter omogočati učinkovito sodelovanje s stroko in deležniki. Zagotovitev stabilnega vira financiranja nalog države na področju upravljanja voda.
- Urejanje voda mora biti za potrebe izvedbe sanacijskih, vzdrževalnih del in investicij načrtovano in vodeno integralno ter povezano z izvajanjem intervencijskih ukrepov, pri čemer se mora pri upoštevanju okoljske cilje ter varovanje okolja.

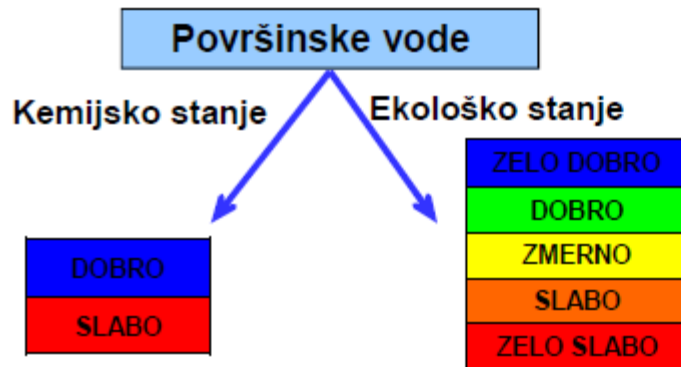
Vodna direktiva (Direktiva 2000/60/ES)

- Cilj Vodne direktive je doseči dobro stanje vseh površinskih in podzemnih voda:
 - Dobro **kemijsko** in **ekološko stanje** površinskih voda.
 - Dobro **kemijsko** in **količinsko stanje** podzemnih voda.
 - Postopno zmanjšanje onesnaževanja s **prednostnimi snovmi**.
 - Ustavitev ali postopna odprava emisij, odvajanja in uhajanja **prednostnih nevarnih snovi**.
- Poglavitni namen vodne direktive je:
 - doseganje dobrega stanja površinskih, podzemnih in obalnih voda,
 - preprečevanje nadaljnega slabšanja stanja vodnih ekosistemov,
 - spodbujanje trajnostne rabe vode, ki temelji na dolgoročnem varstvu razpoložljivih virov,
 - zagotavljanje večjega varstva in izboljšanje vodnega okolja,
 - zagotavljanje postopnega zmanjševanja onesnaženosti podzemne vode in zmanjševanje in blaženje učinkov poplav in suš.
- Temeljno načelo, na katerem mora v skladu z 9. členom vodne direktive temeljiti upravljanje z vodami in odločanje o rabi vode v državah članicah, je načelo "povračila stroškov storitev za rabo vode" z namenom, da se uporabnike ustrezno spodbuja, da gospodarno uporabljajo vodne vire in tako prispevajo k okoljskim ciljem vodne direktive.

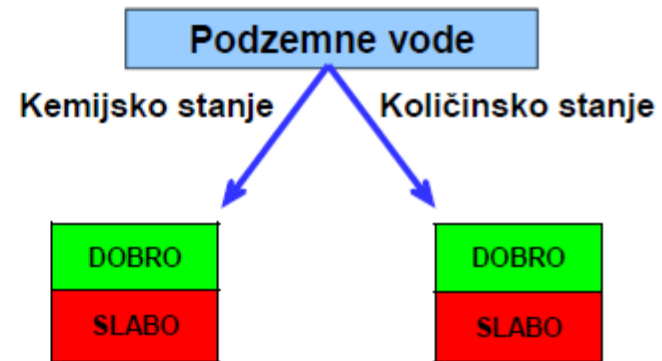

Okoljski cilji

- Doseganje dobrega stanja voda
- Preprečitev poslabšanja stanja voda
- Postopno zmanjševanje onesnaževanja s prednostnimi snovmi
- Ustavitev ali postopna odprava emisij, odvajanja in uhajanja prednostnih nevarnih snovi
- Cilji za območja s posebnimi zahtevami

- DOBRO KEMIJSKO STANJE
- DOBRO EKOLOŠKO STANJE (VTPV) / EKOLOŠKI POTENCIAL (MPVT/UVT)

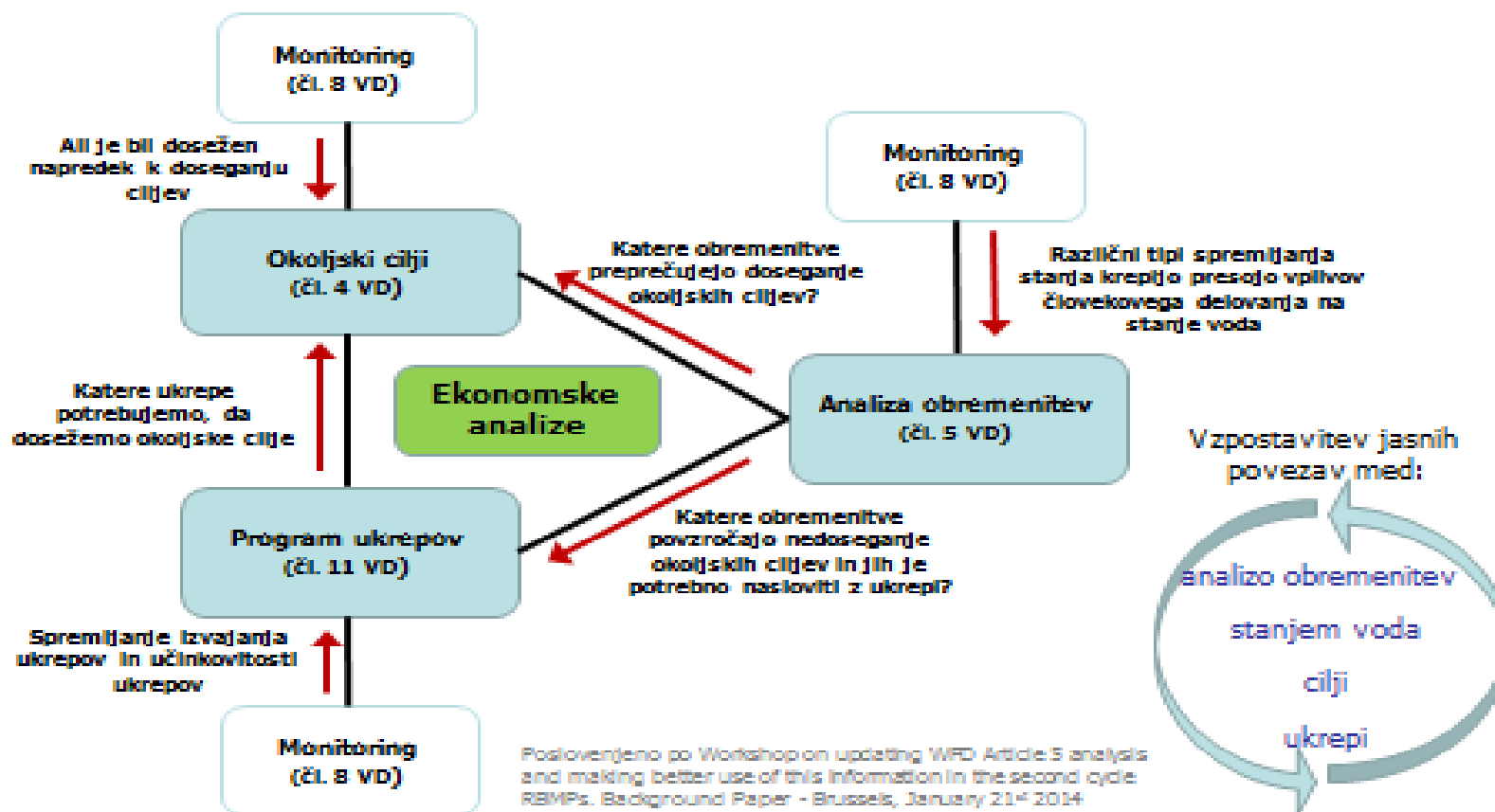
- DOBRO KEMIJSKO STANJE
- DOBRO KOLIČINSKO STANJE

Načrt upravljanja voda (NUV)

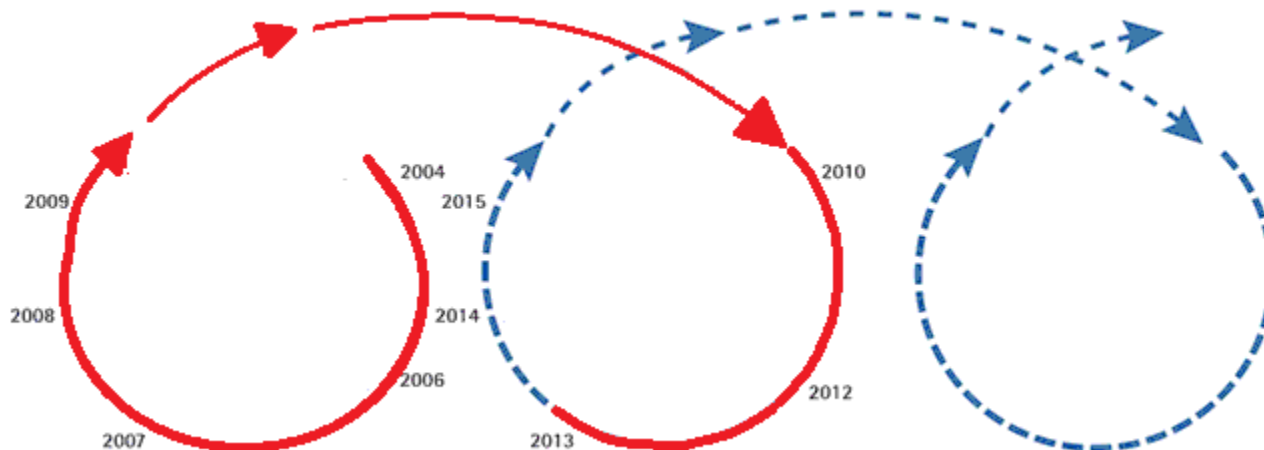
- NUV je nacionalni programski dokument za upravljanje z vodami in eden od ključnih instrumentov celostnega pristopa k upravljanju z vodami.
- Načrt upravljanja voda opredeljuje mehanizme na področju voda s katerim bomo dosegli, da bodo vode do leta 2021 (2027) v Republiki Sloveniji v dobrem stanju. Na vodnih telesih, na katerih zgolj z izvajanjem obstoječih ukrepov dobro stanje voda ne bo doseženo, NUV opredeljuje razloge in uvaja stroškovno učinkovite dopolnilne ukrepe.
- Namen NUV je podrobna analiza vplivov dosedanjega človekovega delovanja na površinske in podzemne vode, rezultatov spremljanja stanja voda ter na podlagi presoje učinkovitosti obstoječih ukrepov za izboljšanje stanja voda določitev vodnih teles površinskih in podzemnih voda, na katerih bo do leta 2015, 2021 ali 2027 dosežen okoljski cilj upravljanja.
- Ključni cilji NUV:
 - doseganje ciljev v zvezi z varstvom, urejanjem in rabo voda
 - spodbujanje trajnostne rabe vode z usmerjanjem rabe na okoljsko bolj primerne lokacije (Karte primernosti za različne rabe)
 - vzpostavitev ustrezne cenovne politike
- NUV vsebuje: opis administrativne ureditve, opis izhodiščnega stanja na območju načrta upravljanja voda, opis značilnosti vodnega območja, prikaz vplivov človekovega delovanja na stanje površinskih in podzemnih voda, ekonomska analiza storitev, povezanih z obremenjevanjem voda, prikaz območij s posebnimi zahtevami, opis monitoringa vodnih teles površinskih in podzemnih voda, pomembne zadeve upravljanja voda, cilje načrta upravljanja voda, aktivnosti in rezultate sodelovanja z javnostjo, finančna sredstva, program ukrepov
- Konec leta 2015 mora Slovenija za obdobje 2015 – 2021 pripraviti: drugi Načrt upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (NUV II)

Glavni okvirji in cilji NUV-a II

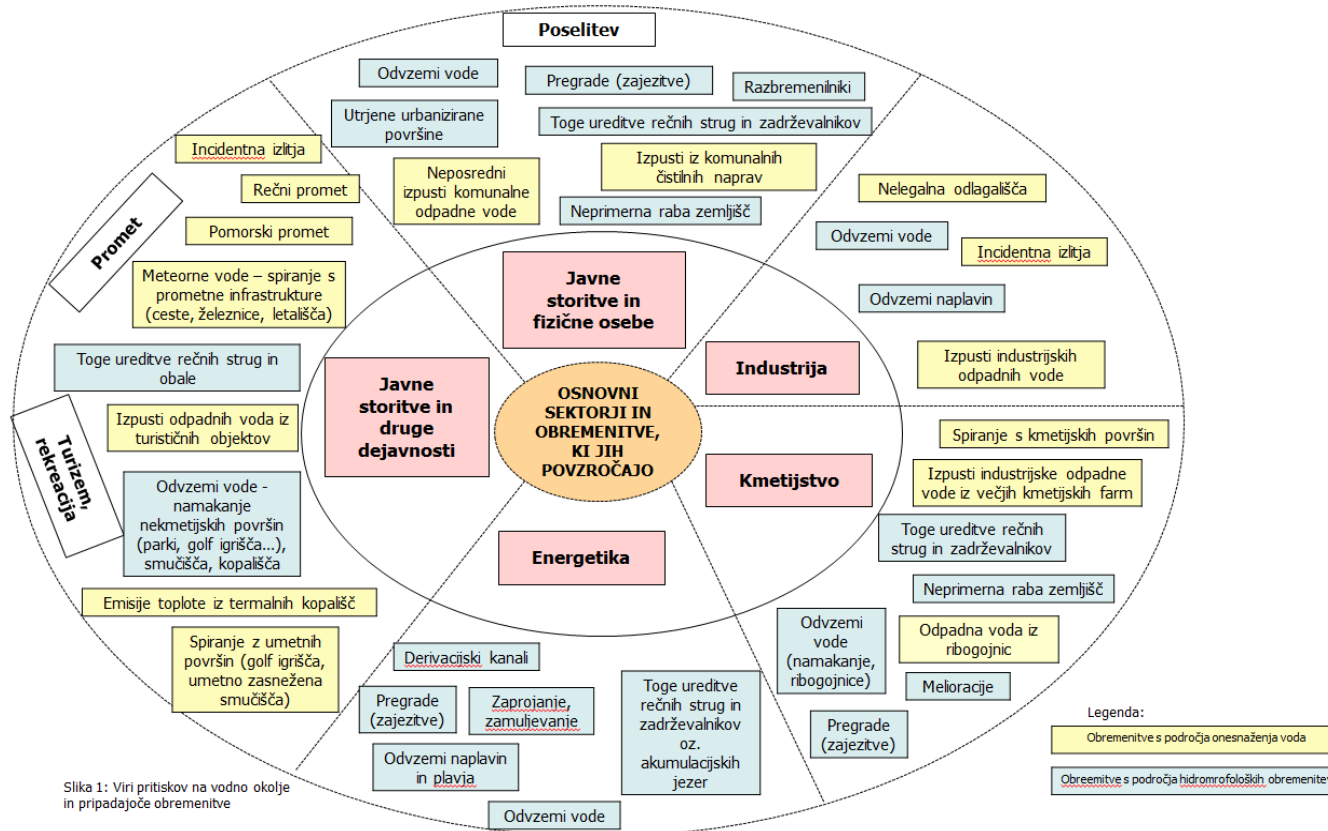
Načrtovalski cikli

- 15. 5. 2015 – javna objava osnutka NUV II in začetek 6-mesečnega posvetovanja z javnostjo

Dejavnosti, ki povzročajo obremenitve površinskih in podzemnih voda

Slika 1: Viri pritiskov na vodno okolje in pripadajoče obremenitve

Vir: Vodni dnevi 2014 - dr. Darja Stanič Racman

Program ukrepov NUV

So ukrepi NUV II potrebni za doseg ciljev v zvezi z varstvom, urejanjem in rabo voda.

Program ukrepov vsebuje:

1. Temeljne ukrepe (ki so potrebni za doseg ciljev v zvezi z varstvom, urejanjem in rabo voda)

- Ukrepi, ki se nanašajo na varstvo voda: ukrepi, ki so določeni po tem ZV-1 in na njegovi podlagi izdanih izvršilnih predpisih, ukrepi, ki so določeni v predpisih o varstvu okolja in ohranjanju narave, ukrepi, ki so določeni v predpisih o ribištvu, ukrepi, ki zagotavljajo ustrezno kakovost vode, namenjene oskrbi s pitno vodo...
- Ukrepi, ki se nanašajo na urejanje voda: ukrepi, ki se nanašajo na ohranjanje in uravnavanje vodnih količin, varstvo pred škodljivim delovanjem voda in vzdrževanje voda ter določitev obsega gradnje vodne infrastrukture...
- Ukrepi, ki se nanašajo na rabo voda: ukrepi, ki se nanašajo na dovoljevanje rabe vode, povračila stroškov za rabo vode in spodbujanje trajnostne rabe vode...

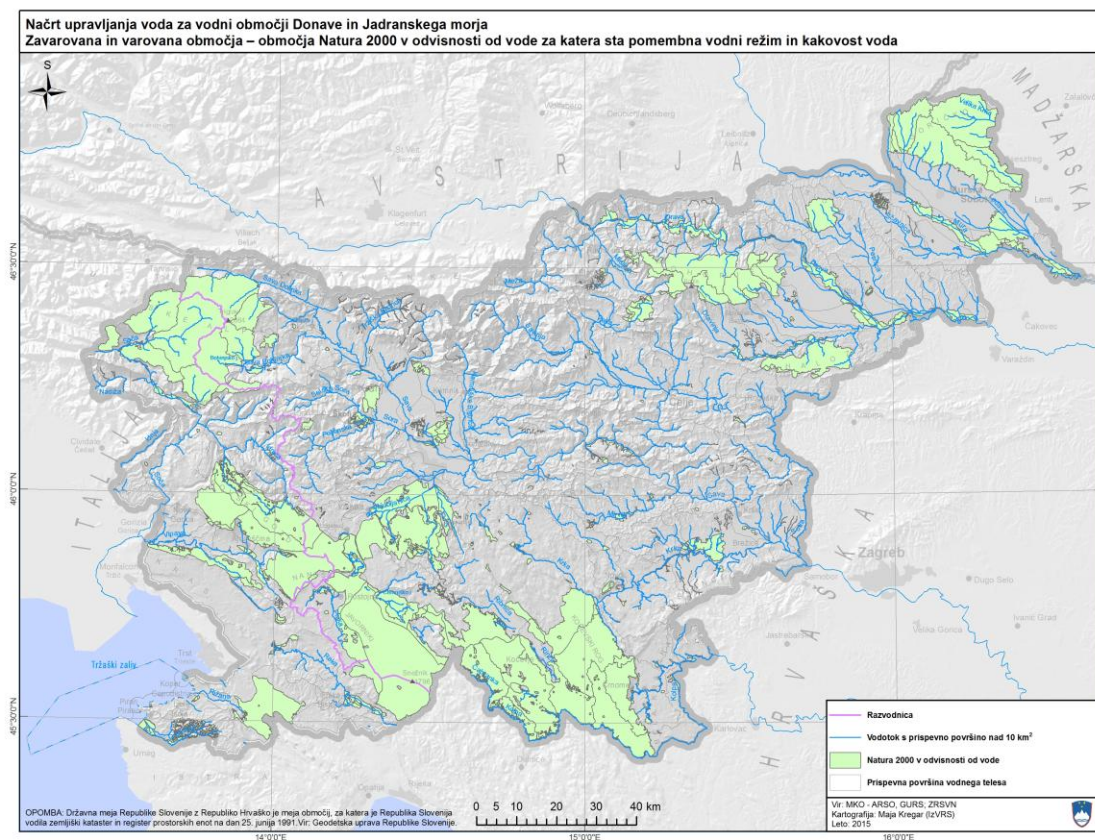
2. Dopolnilne ukrepe, če so potrebni zaradi doseganja dobrega stanja voda, nanašajo pa se zlasti na sprejemanje dogovorov o zmanjšanju obremenjevanja voda, na spodbujanje smotrne rabe voda ter na izobraževanje in na raziskovanje vprašanj, ki se nanašajo na varstvo voda.

3. Dodatni ukrepe: Če se na podlagi monitoringa ali drugih podatkov ugotovi, da cilji iz nacionalnega programa in načrtov upravljanja za posamezno vodno telo ne bodo doseženi, ministrstvo ugotovi razloge, pregleda in preuči izdana dovoljenja in koncesije, pregleda in prilagodi programe monitoringa ter predlaga, da vlada sprejme dodatne ukrepe, vključno z določitvijo strožjih mejnih vrednosti za obremenjevanje in obremenjenost voda.

- Program ukrepov Vlada RS vsakih šest let pregleda in po potrebi dopolni.
- Novi ali spremenjeni ukrepi se morajo začeti izvajati najpozneje v treh letih od njihove določitve.

ZAVAROVANA IN VAROVANA OBMOČJA

VO DONAVE:

- EPO (na 99% VTPV)
- Nar. vredn. (na 100% VTPV)
- Zav. obm. (na 64% VTPV)
- Natura 2000 (na 82% VTPV)

VO JADRANSKEGA MORJA:

- EPO (na 88% VTPV)
- Nar. vredn. (na 94% VTPV)
- Zav. obm. (na 65% VTPV)
- Natura 2000 (na 77% VTPV)

Hvala za pozornost

iztok.rozman@gov.si